

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 302/2026-13

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu a sudcov Ladislava Duditša (sudca spravodajca) a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľov [REDACTED]

[REDACTED] zastúpených Advokátska kancelária Ivan Syrový, s.r.o., Kadnárova 83, Bratislava, proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo/34/2025 z 26. februára 2026 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľov a skutkový stav veci

1. Sťažovatelia sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 17. apríla 2026 domáhajú vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 5Cdo/34/2025 z 26. februára 2026. Napadnutý rozsudok navrhujú zrušiť, vec vrátiť na ďalšie konanie a priznať im náhradu trov konania v sume 1 014,41 eur.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovatelia podali na Okresnom súde Nitra žalobu proti žalovaným I a II, ktorou sa domáhali, aby súd určil žalovaným povinnosť odstrániť neoprávnenú stavbu (prístavby s terasou) postavenú na spoločnom pozemku a priznal im nárok na náhradu trov konania. V odôvodnení žaloby uviedli, že sporové strany sú vlastníkami bytov v bytovom dome nachádzajúcom sa v k. ú. [REDACTED] zapísanom na LV č. [REDACTED] a sťažovatelia vlastnia väčšinový 52 % podiel na pozemkoch, ktoré sú v podielovom spoluvlastníctve strán sporu a p. [REDACTED]. Žalovaný v I. rade vyhotovil neoprávnenú stavbu na spoločných pozemkoch bez právoplatného povolenia stavebného úradu a v rozpore s projektovou dokumentáciou vypracovanou v apríli 2016, ktorá nezachytáva terasu. Vybudovaná prístavba s terasou bráni prístupu ku kanalizačnému otvoru spoločnému pre celý bytový dom, prístavba presahuje sporovými stranami dohodnutú výšku a v dôsledku toho poškodzuje stenu a fasádu domu. Stavebný úrad

v konaní o odstránení stavby nepokračuje, preto sa sťažovatelia domáhali, aby povinnosť odstrániť dotknutú stavbu nariadil súd.

3. Okresný súd rozsudkom č. k. 19C/25/2019-385 z 19. októbra 2022 v spojení s dopĺňacím rozsudkom zo 6. mája 2024 rozhodol tak, že žalovaným uložil povinnosť odstrániť na vlastné náklady dotknutú neoprávnenú stavbu – prístavbu s terasou (prvý výrok), sťažovateľom priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % (druhý výrok) a štátu priznal proti žalovaným nárok na náhradu trov konania v sume 314 eur zo zloženého preddavku (tretí výrok).

4. Krajský súd v Nitre rozsudkom sp. zn. 12Co/29/2024 z 22. októbra 2024 zmenil rozsudok okresného súdu tak, že žalobu sťažovateľov zamietol (prvý výrok) a žalovaným priznal nárok na náhradu trov prvoinštančného i odvolacieho konania v celom rozsahu (druhý výrok). Podľa odôvodnenia rozsudku dospel krajský súd k záveru, že okresný súd nezohľadnil proporcionalitu zásahu do práv sťažovateľov protiprávnym konaním žalovaných a následkom odstránenia neoprávnenej stavby, ktorá bola pre rozhodnutie tohto sporu smerodajná. Krajský súd dospel k záveru, že dotknutá neoprávnená stavba bola postavená bez stavebného povolenia a zasahuje do práv sťažovateľov, avšak s prihliadnutím na dôvody, ktoré sťažovatelia uvádzali v predmetnom spore (zhoršenie stavu užívania bytu v dôsledku výskytu holubov na streche stavby, zhoršeného výhľadu z okna, vlhnutia steny, poškodenia fasády domu, zamedzenia prístupu ku kanalizačnému otvoru), nezasahuje do ich práv v takom rozsahu, aby bolo dôvodné a spravodlivé uložiť žalovaným sankciu spočívajúcu v odstránení stavby. V konaní sa nepreukázalo, že sťažovatelia udelili žalovaným s vybudovaním prístavby len podmienený súhlas, v súlade s ktorým by žalovaní boli povinní umožniť im na prístavbe mať terasu a vybudovať si francúzske okno. Požadované odstránenie neoprávnenej stavby podľa krajského súdu nie je účelné a hospodárne a ujma, ktorá by žalovaným v dôsledku odstránenia nepovolenej stavby vznikla, by bola zjavne neprimeraná v porovnaní s tým, ako sú obmedzení na svojich právach sťažovatelia. V závere krajský súd konštatoval, že rozsudok okresného súdu je náležite skutkovo i právne odôvodnený, avšak on sám sa od vyhodnotenia dôkazov okresným súdom odchýlil a dospel k odlišnému právnemu posúdeniu tejto veci.

5. Sťažovatelia podali proti rozsudku krajského súdu dovolanie podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku. Napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu bolo dovolanie sťažovateľov zamietnuté a žalovaným bol priznaný nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

II.

Argumentácia sťažovateľov

6. Sťažovatelia v ústavnej sťažnosti namietajú, že k porušeniu nimi označených práv napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu v spojení s rozsudkom krajského súdu došlo v dôsledku nepreskúmateľnosti, arbitrárnosti a zmätočnosti ich odôvodnenia.

7. Najvyšší súd sa nedostatočne zaoberal nimi predloženou argumentáciou, keď v napadnutom rozsudku iba citoval časti odôvodnenia rozsudku krajského súdu bez adekvátneho vysporiadania sa s ňou. V tejto súvislosti poukazovali na to, že v dovolaní argumentovali závažnosťou konania žalovaných poukazom na ich konkrétne správanie (porušenie slova nedodrzaním náčrtu výstavby, porušenie mimosúdnej dohody, stavba bez povolenia a bez vysporiadania pozemkov spoluvlastníkov), avšak najvyšší súd v žiadnej časti na uvedené skutočnosti nereflektoval iba odkázal na body 30 a 33 rozsudku krajského súdu, v ktorých však tento súd nevysvetlil

jednoznačne, prečo práve konanie žalovaných má požívať ochranu pred ochranou vlastníckeho práva sťažovateľov.

8. Nesúhlasili ani s argumentáciou súdu týkajúcou sa zníženia kvality bývania v dôsledku holubov vyskytujúcich sa na streche neoprávnenej stavby. Najvyšší súd podľa nich neodpovedal ani na relevantné námietky týkajúce sa nezohľadnenia vyjadrenia realitnej kancelárie a otázky zníženia ceny bytu. Závery krajského súdu nie sú výsledkom voľného hodnotenia dôkazov, ale ide o nepreskúmateľné a zmätočné tvrdenia, s ktorými sa najvyšší súd nevysporiadal a len odkázal na voľné hodnotenie dôkazov. Obdobne podporný argument o tom, že sťažovatelia neplánujú byty predat', je podľa sťažovateľov vo vzťahu k preukázaniu zníženia hodnoty nehnuteľnosti v dôsledku neoprávnenej stavby irelevantný. Najvyšší súd sa vôbec nevyjadril k svetelnosti bytu sťažovateľov, ktorú riešil znalecký posudok a na ktorú nereagoval dostatočne krajský súd vo svojom rozhodnutí.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

9. Podstata ústavnej sťažnosti o namietanom porušení označených práv spočíva v nedostatočnom odôvodnení rozsudku najvyššieho súdu, v ktorom tento súd neodpovedal na sťažovateľmi v dovolaní predloženú argumentáciu.

10. Súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Aj podľa Európskeho súdu pre ľudské práva právo na spravodlivé súdne konanie zahŕňa aj právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia, pričom z jeho judikatúry je možné vyvodiť limity povinnosti súdu odôvodniť súdne rozhodnutie a tomu korešpondujúceho práva na odôvodnenie rozhodnutia. Toto právo nie je absolútne, to znamená, že súdny orgán nie je povinný dať podrobnú odpoveď na každý argument strany (rozsudok Van Hurk v. Holandsko z 19. 4. 1994, č. 16034/90, § 61, podobne rozsudok Garcia Ruiz v. Španielsko z 21. 1. 1999, č. 30544/96, § 26, rozsudok Perez v. Francúzsko z 12. 2. 1994, č. 47287/99, § 81).

11. Predmetom konania pred ústavným súdom nie je hodnotenie správnosti skutkových záverov či právneho posúdenia veci všeobecnými súdmi, pretože ústavný súd nie je prieskumným súdom, nadriadeným súdom a ani ochrancom zákonnosti. Pri uplatňovaní svojej právomoci ústavný súd nemôže zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu pri rozhodovaní o sťažnosti pre porušenie základných práv sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie zákonných predpisov s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách najmä v tom smere, či závery všeobecných súdov nie sú arbitrárne alebo svojvoľné a či výsledkom aplikácie právnych predpisov na konkrétny prípad nie je zrejma nespravodlivosť.

12. Ústavný súd sa oboznámil s obsahom napadnutého rozsudku najvyššieho súdu v kontexte sťažovateľmi predloženej argumentácie.

13. K námietke týkajúcej sa nepresvedčivého vysporiadania sa s námietkami sťažovateľov iba odkazom na rozsudok krajského súdu s prihliadnutím na konkrétne námietky predložené sťažovateľmi (správanie žalovaných v rozpore s dobrými mravmi, porušenie slova nedodrzaním náčrtu výstavby, porušenie mimosúdnej dohody, stavba bez povolenia a bez vysporiadania

pozemkov spoluvlastníkov) ústavný súd poukazuje na to, že z hľadiska zachovania práva na spravodlivý súdny proces je podstatné, či sa najvyšší súd v odôvodnení svojho rozhodnutia vysporiadal s jednotlivými námietkami sťažovateľov, konfrontujúc ich s ustálenými závermi a dôkaznou situáciou v rozsudku krajského súdu. K takémuto vysporiadaniu pritom môže dôjsť aj konkrétnym odkazom na odôvodnenie napadnutého rozsudku, ktoré v sebe zahŕňa relevantnú odpoveď na predloženú argumentáciu. Ináč povedané, rozhodnutia jednotlivých inštancií súdov tvoria jeden celok, preto samotné prevzatie argumentácie súdu nižšieho stupňa či citácia tejto argumentácie v rozhodnutí súdu vyššieho stupňa nie sú spôsobilé porušiť právo sťažovateľa na spravodlivý proces.

14. Najvyšší súd v tomto prípade poukazom a citáciou jednotlivých bodov 30 až 38 odôvodnenia rozsudku krajského súdu (bod 13 a jeho podbody v napadnutom rozsudku najvyššieho súdu) poukazoval na nepravdivosť argumentácie sťažovateľov o nezohľadnení nimi predloženej argumentácie krajským súdom (rozpor medzi neoprávnenou stavbou a jej nákrešom a stavebným povolením, neprihliadnutie na dohodu o užívaní pozemkov, výskyt holubov na prístavbe, vyjadrenie realitnej kancelárie) a na preukazné vykonanie testu proporcionality krajským súdom, ktorý pri zvažovaní predmetnej veci posúdil aj účelnosť odstránenia neoprávnenej stavby, v súvislosti s ktorou prihliadol na konkrétne okolnosti tejto veci (neoprávnenú prístavbu žalovaní užívajú spolu so svojimi deťmi, táto sa nachádza na časti pozemku, ktorú na základe dohody spoluvlastníkov užívajú výlučne žalovaní, potreba značných finančných nákladov na odstránenie neoprávnenej stavby, predchádzajúce využívanie tohto pozemku zastavaným prístreškom, sťažovatelia majú tiež postavenú prístavbu, s ktorou žalovaní bez podmienok súhlasili, znaleckým posudkom nezistený vplyv prístavby na technický stav bytového domu, pred začatím stavby udelený žalovanými súhlas s postavením prístavby, zmena tohto súhlasu z dôvodu, že im sklon strechy prístavby neumožňoval vybudovať francúzske okno s pochôdnou strechou prístavby, nesúhlas zostávajúcich spoluvlastníkov s vybudovaním terasy žalovanými) a v závere preskúmal, či proces voľného hodnotenia dôkazov bol v tomto prípade preskúmateľný a dostatočne zrozumiteľný, a zhodnotil ho.

15. K námietkam sťažovateľov atakujúcim nedostatočné hodnotenie vykonaných dôkazov je potrebné uviesť, že sťažovatelia formulujú svoje námietky len všeobecne, neuvádzajú v ústavnej sťažnosti také zjavné rozpory, protirečenia, úvahy a závery v rozpore s prirodzenou logikou a pod., ktoré by vnášali relevantné pochybnosti ústavnoprávneho charakteru do procesu hodnotenia predmetných dôkazov súdmi zúčastnenými na rozhodovaní v tejto veci. V tejto súvislosti ústavný súd uvádza, že pokiaľ všeobecné súdy ústavné garancie obsiahnuté najmä v čl. 46 až čl. 50 ústavy rešpektujú, ústavný súd nie je oprávnený znovu „hodnotiť“ hodnotenie dôkazov realizované všeobecnými súdmi, a to dokonca ani vtedy, keby sa s hodnotením sám nestotožňoval (II. ÚS 593/2011, III. ÚS 230/2012, III. ÚS 373/2015). Z uvedeného vyplýva, že rozdielne hodnotenie niektorých dôkazov sťažovateľmi neindikuje samo osebe možnosť vysloviť porušenie označených práv sťažovateľov napadnutým rozsudkom.

16. Vzhľadom na uvedené ústavný súd konštatuje, že právne závery prijaté najvyšším súdom nemožno považovať za neodôvodnené a ani za arbitrárne, t. j. také, ktoré by boli založené na právnych záveroch, ktoré nemajú oporu v zákone, resp. popierajú podstatu, zmysel a účel v napadnutom konaní aplikovaných ustanovení. Vzhľadom na obsah ústavnej sťažnosti tak ústavný súd konštatuje, že sťažovatelia dostali z materiálneho hľadiska odpovede na nimi predloženú argumentáciu, pričom prijaté závery najvyššieho súdu možno považovať za konzistentné a ústavne

prijateľné. Konanie, ktoré ako celok zohľadňuje všetky podstatné okolnosti danej právnej veci, považuje ústavný súd v celkovom výsledku za spravodlivé.

17. Na tomto základe ústavný súd ústavnú sťažnosť už pri jej predbežnom prerokovaní podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

18. Keďže ústavná sťažnosť sťažovateľov bola odmietnutá ako celok už pri jej predbežnom prerokovaní, rozhodovanie o jej ďalších návrhoch v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. júna 2026

Libor Duľa
predseda senátu